

Het licht van Saloniki

“Mijn vader is een Griek, mijn moeder Nederlands. Ik ben geboren in Utrecht. Op mijn vierde jaar gingen we terug naar Griekenland. De havenstad Saloniki. Daar komt mijn vader vandaan. Het was het Griekenland van de kolonels. Mijn vader moest in militaire dienst. Was veel weg. Ik was dus vaak samen met mijn moeder, sprak alleen Nederlands. Met mijn Griekse ooms, tantes, opa en oma kon ik niet praten. Ik had een grammfoonplaatje meegenomen. Daar stonden kinderliedjes op in het Nederlands. ‘In Holland staat een huis, Ik zag twee beren broodjes smeren.’ Dat plaatje draaide ik iedere dag.” Het afscheid van Pascale Georgopoulous.

“Voor de eerste keer naar school viel niet mee. In Nederland was kleding niet zo belangrijk. Trok ik aan wat ik wilde. Nu moest ik mijn beste kleren aan. Ik had ook niet dat gevoel voor autoriteit voor de leraar. Was gewend aan een eigen mening. Maar alles went. De legerparades van de kolonels met al die vlaggen. Als kind vind je dat nog mooi ook. Griekenland wordt mijn thuis en Nederland verdwijnt naar de achtergrond. In Griekenland bezoek ik het gymnasium. Op mijn vijftiende gaan mijn ouders scheiden. Die scheiding houdt een vertrek in. Ik moet met mijn moeder mee naar Nederland. Ik neem niet alleen afscheid van mijn vader maar ook van mijn school, mijn vrienden. De bouwstenen van de wereld om me

heen storten een voor een in. Ik voel een groot verdriet. Zal in de zomer weggaan. Aan het eind van het schooljaar. Aan de mensen om me heen vraag ik iets op te schrijven. Zo maar op een stuk papier. Dat wordt een hele verzameling van wijze spreuken, gelukwensen en goede raad. Er zitten teksten en gedichten bij van mensen die ik niets gevraagd heb. Voor mij is Griekenland mijn vaderland. Letterlijk het land van mijn vader. Maar in de Griekse taal heeft dat woord nog een andere lading. Daar is het een begrip dat terugrijpt op de verhalen van Odysseus. Die zwierf na de Trojaanse oorlog twintig jaar rond voor hij weer thuis kwam op Ithaka. Nou, dat Ithaka is een rots, een stuk steen waar niks is. Waar niemand wil wonen. Maar het was zijn thuis. Pa-

trida betekent, ik ben er geboren en ik wil er begraven worden. Als ik uiteindelijk afscheid neem begrijp ik mijn vader niet. Ik verwijt hem dat ik niet in Griekenland kan blijven. Eenmaal in Nederland gaat alle energie zitten in het leren van de Nederlandse taal, de school. Echte vrienden of vriendinnen heb ik niet. In plaats van naar het VWO ga ik naar de HAVO. Bij een vak als economie schrijf ik veel woorden in klankschrift op. In het begin denk je; over zes maanden ga ik terug. Dat wordt een jaar. Dan moet eerst de school nog afgemaakt. Daarna ga ik beslist terug na de studie. Dat duurt nog eens drie of vier jaar. Op een geven moment zeg ik nog wel dat ik terugga maar in mijn hart geloof ik er niet meer in. Dan vind ik hier werk. Vind een plek in de samenleving. We luisteren naar de Griekse radio, hebben Griekse vrienden en het besef dat het nauwelijks twee uur vliegen is. Mijn hart ligt nu in Griekenland maar mijn hoofd is in Nederland. Ik hou met mijn Griekse man de Griekse gewoonten in ere. Het vieren van Pasen met veertien dagen vasten vooraf. Het verven van de eieren. Een speciale soep op paaszaterdag. Dan gaan we 's avonds naar de kerk. Daar krijgen we kaarsen. Dat licht nemen we mee naar huis...

Vanaf mijn vijftiende ken ik Griekenland slechts van een afstand. Het huis met de tuin waar wij woonden; die hele wijk is weg. Daar staan nu flats. Mijn Griekse grootouders hadden een stuk grond. Daar stond een huisje op en verbouwden ze groenten en vruchten. Daar vierden wij ieder jaar Pasen met

Pascale Georgopoulous: Verlangen naar iets dat niet meer bestaat.

lam aan het spit. Daar speelde ik op zondagen. Dat stuk grond is verwaarloosd tot een onherkenbare wildernis. Het verlangen dat ik voel, is een verlangen naar iets dat niet meer bestaat. Ook in Saloniki heeft de tijd niet stil gestaan. Wat rest zijn de vakanties. Aan-

komst in Saloniki. Met het vliegtuig. Altijd in de middag. Er zijn geen loopbruggen zoals hier op Schiphol. Je verlaat het vliegtuig via een trap. Dan ruik ik de lucht van kerosine. En zie ik het licht van Saloniki. Dan kom ik thuis."

Pascale Georgopoulous, 28 jaar, getrouwd, Utrechts gemeenteraadslid voor GroenLinks en beleidsmedewerkster van de Stichting Omroep Allochtonen (STOA)

Frans van Montfoort